

15 квітня 2015 р. відбулася звітна сесія загальних зборів НАН України, під час якої було розглянуто основні результати діяльності установ Академії у 2009–2014 рр., визначено головні досягнення, проаналізовано проблеми звітного періоду, а також окреслено напрями подальшої роботи. Чільне місце в цьогорічному порядку денному засідання займало питання наукового забезпечення розв'язання актуальних загальнодержавних проблем, серед яких – відновлення оборонно-промислового комплексу, стабілізація економіки та розвиток виробництва.

У сесії взяли участь члени НАН України, представники органів державної влади, наукової та освітянської громадськості, засобів масової інформації.

Відкриваючи захід, президент НАН України академік НАН України Б. Патон зазначив, що нинішня сесія загальних зборів відбувається в складний для країни час. Наша держава має здолати важкі випробовування та пройти важливий шлях реформ. Велика роль у цій справі належить вітчизняній науці.

На початку засідання академік НАН України Б. Патон оголосив вітання Президента України П. Порошенка учасникам сесії загальних зборів. У вітальному слові йдеться, що «запровадження кращих стандартів життя, забезпечення гідної перспективи в сучасному конкурентному середовищі неможливе без належної наукової та інтелектуальної підтримки» (повний текст вітання <http://g.ua/kVfA>). Нагадаємо, напередодні сесії відбулася зустріч Президента України П. Порошенка з президентом НАН України академіком Б. Патоном, під час якої було обговорено важливі питання розвитку науки та підвищення її ролі у розв'язанні проблем, що постали перед Українською державою.

У звітній доповіді «Про діяльність Національної академії наук України у 2009–2014 роках і основні завдання наступного періоду» академік Б. Патон зазначив, що 2014 р. ще раз засвідчив здатність учених Національної академії наук спрямовувати зусилля на розв'язання найгостріших проблем, що постають перед державою. Так, в академії було проведено повну інвентаризацію розробок подвійного призначення, а відповідні пропозиції надано Президенту України та уряду. З 2015 р. започатковано цільову наукову програму з проблем підвищення обороноздатності і безпеки держави. Велика увага була приділена відновленню інфраструктури та виробничої сфери Донбасу: створено робочу групу НАН України з цих питань, розроблено концепцію відбудови Донбасу на сучасній, високотехнологічній основі.

Академія не залишилася осторонь допомоги учасникам та постраждалим АТО – працівники академічних установ перераховували благодійні внески, передавали одяг, продукти харчування, ліки. Допомога надавалася також обладнанням і приладами «академічного» виробництва, серед яких опалювальні печі, зварювальні апарати, сухі пайки, кровозупиняючий засіб, офтальмологічний магніт зі змінними насадками тощо.

Далі президент НАН України наголосив, що не зважаючи на вкрай несприятливі умови, учені академії продовжували наполегливо й плідно працювати, було отримано чимало вагомих результатів на багатьох напрямках сучасної науки. Академія підтримувала активну співпрацю з низкою провідних міжнародних та іноземних наукових центрів, фондів і програм. У центрі уваги академії – участь у проектах ЦЕРН – Європейської організації ядерних досліджень і активна інтеграція в програми Єврокомісії, насамперед у РП-7 – Сьому рамкову програму. Президент НАН України підкреслив велике значення підписання угоди про асоційоване членство України в програмі ЄС «Горизонт 2020» для подальшого розширення співпраці вітчизняних науковців з партнерами з країн ЄС та інших країн світу.

Б. Патон наголосив на важливості посилення науково-експертної діяльності академії, зокрема підготовка експертних висновків, аналітичних матеріалів, науково обґрунтованих пропозицій для органів державної влади.

Також президент академії у своїй доповіді зупинився на проблемах, які гостро стоять перед НАН України та українською наукою і потребують першочергового вирішення. Серед них: недостатній рівень фінансування наукової сфери, вкрай незадовільне кадрове забезпечення науки, падіння престижу професії науковця в суспільстві тощо.

Академік Б. Патон наголосив на ще одному нагальному питанні, пов'язаному з реалізацією нового закону про вищу освіту, та підкреслив: «Вкрай важливо зберегти систему, за якою Академія, її провідні наукові установи мають можливість в повному обсязі, в тому числі на засадах держзамовлення, здійснювати підготовку наукових кадрів вищої кваліфікації».

Окрема увага серед напрямів подальшої роботи була приділена заходам з реалізації Концепції розвитку Національної академії наук України на 2014–2023 рр., прийнятої наприкінці 2013 р.

Як одне з важливих для академії питань прозвучала необхідність докладання всіх зусиль для збереження самоврядності академії. З цим пов'язано упорядкування нормативно-правової бази діяльності академії та її наукових установ, зокрема процедури затвердження Статуту НАН України, підготовки законопроекту «Про Національну академію наук України» та внесення змін до Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність».

Віце-прем'єр-міністр – міністр культури України В. Кириленко у своєму виступі відзначив важливе місце Національної академії наук України у розвитку науки в нашій державі. Він зупинився на великому значенні фундаментальних досліджень, які проводяться в академії, наукових програм, які виконуються академічними установами, а також наголосив на необхідності збереження самоврядності та статусу академії як провідного наукового центру Української держави.

На завершення свого виступу В. Кириленко дав високу оцінку участі науковців академії у забезпеченні обороноздатності та безпеки України, подякував їм за здатність у стислі терміни спрямувати свою діяльність на розробки для потреб військовослужбовців-учасників АТО.

В обговоренні доповіді президента НАН України академіка НАН України Б. Патона взяли участь академіки НАН України М. Попович, А. Загородній, О. Дегтярьов, В. Старостенко, А. Гольцев, П. Толочко, Є. Крижанівський, Я. Яцків, Л. Яценко, члени-кореспонденти НАН України Н. Заіменко, М. Лихоліт, В. Воеводін, Л. Тovaжнiянський та голова Центрального комітету профспілки працівників НАН України А. Широков.

Їхні виступи було присвячено актуальним питанням розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень, участі вчених академії у розв'язанні найважливіших загальнодержавних проблем, удосконалення системи підготовки наукових кадрів та ряду інших проблем.

За результатами обговорення було прийнято постанову загальних зборів НАН України та затверджено Звіт про діяльність Національної академії наук України у 2014 р.

Під час заходу відбулося урочисте вручення Золотої медалі НАН України імені В. І. Вернадського та дипломів лауреатам премій імені видатних учених України (*Сесія Загальних зборів Національної академії наук України // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2015. – 16.04*).